

**Metodické usmernenie č. 2/2018
Zákonnosť spracúvania**

Aktualizovaná verzia zo dňa 22.01.2019

Podľa § 81 ods. 2 písm. d) zákona č. 18/2018 Z. z. Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) vydáva toto metodické usmernenie.

ÚVOD

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „Nariadenie“) upravuje zásady spracúvania osobných údajov v čl. 5 ods. 1. V zákone č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 18/2018 Z. z.“) sú zásady spracúvania premietnuté do ustanovení § 6 až § 12.

Tieto základné princípy v zásade reflektujú doterajšiu právnu úpravu ochrany osobných údajov, pričom Nariadenie a zákon č. 18/2018 Z. z. jednotlivé zásady precizujú a stanovujú konkrétnejšie pravidlá pre prevádzkovateľov. Zásady sa prelínajú celým Nariadením a zákonom č. 18/2018 Z. z. a ovplyvňujú výklad jednotlivých ustanovení, ako aj ich správnu aplikáciu.

Zákonnosť možno označiť za jeden z najdôležitejších princíпов ochrany osobných údajov. Táto zásada vyjadruje a obsahuje podmienku, že spracúvanie osobných údajov je zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, keď je splnená aspoň jedna z podmienok podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia/§ 13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z.

Zásada zákonnosti tiež vyjadruje požiadavku na spravodlivé a zákonné spracúvanie, čo znamená, že spracúvanie nesmie byť v rozpore (musí byť v súlade) nielen so samotným Nariadením/zákonom č. 18/2018 Z. z., ale musí byť v súlade s právom únie, právom členského štátu a dobrými mravmi, aby nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd dotknutých osôb, najmä k porušeniu ich práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, alebo k iným neoprávneným zásahom do jej práva na súkromie. V nadväznosti na uvedené je potrebné právnu úpravu ochrany osobných údajov vnímať vždy ako **všeobecnú právnu úpravu - lex generalis**.

Čl. 5 ods. 1 písm. a) Nariadenia

Osobné údaje musia byť spracúvané zákonným spôsobom, spravodlivo a transparentne vo vzťahu k dotknutej osobe („zákonnosť, spravodlivosť a transparentnosť“).

§ 6 zákona č. 18/2018 Z. z.

Osobné údaje možno spracúvať len zákonným spôsobom a tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv dotknutej osoby.

1.1 Čo znamená právny základ spracúvania osobných údajov?

Prevádzkovateľ musí pre každý účel spracúvania osobných údajov disponovať primeraným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 Nariadenia/§ 13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z., ktorý vymedzuje podmienky, za ktorých je spracúvanie zákonné. Právnym základom rozumieme z pohľadu ochrany osobných údajov dôvod, ktorý umožňuje prevádzkovateľovi vykonávať jednotlivé spracovateľské operácie s osobnými údajmi dotknutých osôb (napr. oprávnený záujem prevádzkovateľa na ochranu svojho majetku, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov). Osobné údaje môže prevádzkovateľ spracúvať na rôzne účely, pričom pre každý takýto účel musí mať vhodný/adekvátny právny základ.

Na základe čoho spracúvanie vykonávam? Na základe súhlasu, zmluvy, zákona, oprávneného záujmu...?

Prevádzkovateľ je povinný určiť si právny základ ešte pred začatím spracúvania a môže si zvoliť ktorýkoľvek z právnych základov, ak spĺňa podmienky preň vymedzené. Musí však zvážiť právne dôsledky určenia si konkrétneho právneho základu, čo znamená prevádzkovateľ musí dbať na prispôbenie jeho použitia na konkrétnu spracovateľskú činnosť a k svojmu vlastnému prostrediu.

1.2 Zákonnosť spracúvania údajov

Zásada zákonosti je bližšie precizovaná najmä v čl. 6 Nariadenia/§ 13 zákona č. 18/2018 Z. z. Toto ustanovenie taxatívne vymenúva podmienky, za ktorých je spracúvanie zákonné:

- a) súhlas dotknutej osoby so spracúvaním osobných údajov,
- b) spracúvanie je nevyhnutné na plnenie zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je dotknutá osoba, alebo v rámci predzmluvných vzťahov,
- c) spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti¹ prevádzkovateľa,
- d) spracúvanie je nevyhnutné, aby sa ochránili životne dôležité záujmy dotknutej osoby alebo inej fyzickej osoby,
- e) spracúvanie je nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci,
- f) oprávnený záujem prevádzkovateľa alebo tretej strany.

¹ V kontexte § 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 18/2018 Z. z. je spracúvanie zákonné, ak tak ustanovuje osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Prevádzkovatelia, na ktorých činnosť sa vzťahuje právna úprava Nariadenia by nemali opomínať, že v 4. časti zákona č. 18/2018 Z. z., ktorá je **záväzná pre všetky subjekty** sú upravené osobitné situácie zákonného spracúvania, ktoré vychádzajú zo splnomocňujúcich ustanovení Nariadenia, v rámci ktorých členské štáty mali možnosť ponechať si v platnosti, alebo naopak zaviesť konkrétnejšie ustanovenia za účelom uvedenia práva na ochranu osobných údajov do súladu so špecifikáciami, príznačnými, pre ten-ktorý právny poriadok, či už v oblasti slobody prejavu a práva na informácie, spracúvania osobných údajov zamestnancov a podobne. Ustanovenia **§ 78 zákona č. 18/2018 Z. z.** nepredstavujú samostatné právne základy spracúvania, ale upravujú podmienky, resp. predpoklady, za ktorých je spracúvanie zákonné.

1.3 Tri typy osobných údajov

- všeobecné (bežné) osobné údaje (napr. meno, priezvisko, rodné číslo),
- osobitné kategórie osobných údajov, ktoré sú taxatívne vymedzené v čl. 9 ods. 1 Nariadenia/§ 16 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z. Za osobitnú kategóriu osobných údajov sa už podľa novej právnej úpravy ochrany osobných údajov nepovažuje **rodné číslo**, ale požíva rovnakú zákonnú ochranu vrátane zákazu zverejňovania rodného čísla, s výnimkou prípadu ak dotknutá osoba sama rodné číslo zverejní a takisto **fotografia**, pokiaľ nie je vyhotovená na účely spracúvania osobitnej kategórie osobných údajov, sa nepovažuje za údaj osobitnej kategórie,
- osobné údaje týkajúce sa uznania viny za trestné činy a priestupky.

V prípade spracúvania osobitnej kategórie osobných údajov je potrebné uviesť, že ich spracúvanie sa vo všeobecnosti **zakazuje**, pokiaľ sa neuplatní niektorá z **podmienok** v zmysle čl. 9 ods. 2 Nariadenia/§ 16 ods. 2 zákona č. 18/2018 Z. z., za ktorých je spracúvanie osobitnej kategórie osobných údajov **dovolené**, pričom prevádzkovateľ nesmie opomenúť, že pre samotné spracúvanie musí zároveň disponovať primeraným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 Nariadenia/13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z.

Inak povedané, v zmysle novej právnej úpravy je potrebné splniť najprv podmienku podľa čl. 9 ods. 2 Nariadenia/§ 16 ods. 2 zákona č. 18/2018 Z. z., ktorá spracúvanie vyníma zo zákazu uvedeného v čl. 9 ods. 1 Nariadenia/§ 16 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z. a až nadväzne splniť podmienku podľa čl. 6 ods. 1 Nariadenia/§ 13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z. (zákonnosť spracúvania v kontexte disponovania vhodným a primeraným právnym základom).

2. Súhlas

Súhlas so spracúvaním osobných údajov musí byť udelený slobodne a musí byť konkrétny, informovaný, jednoznačný a preukázateľný.² Podmienky poskytnutia súhlasu sú bližšie upravené v čl. 7 Nariadenia/§ 14 zákona č. 18/2018 Z. z. Aby súhlas mohol byť

² Bližšie k tomuto právnemu základu - Usmernenie pracovnej skupiny WP 29 k súhlasu podľa Nariadenia, dostupné na: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/usmernenia_k_suhlasu.pdf

považovaný za platný právny základ spracúvania mal by byť konkrétnou a informovanou indikáciou prianí dotknutej osoby. Ak sa správne používa, súhlas predstavuje nástroj, ktorý dotknutej osobe poskytuje kontrolu nad spracúvaním jej údajov. Ak sa používa nesprávne, kontrola je zdanlivá a súhlas predstavuje nevhodný právny základ pre spracúvanie. V zmysle už vyššie uvádzaných právnych dôsledkov zvolenia si právneho základu je potrebné v tomto kontexte uviesť, že dotknutá osoba má právo súhlas **kedykoľvek odvolať** a pred poskytnutím súhlasu musí byť dotknutá osoba o tomto práve **informovaná**.

Spôsob získania súhlasu a dôkazu o jeho udelení je na rozhodnutí prevádzkovateľa; úrad dôsledne sleduje líniu práv dotknutých osôb, teda právo súhlasiť i nesúhlasiť, ako aj právo nebyť diskriminovaný v súvislosti s neposkytnutím súhlasu.

V tejto súvislosti možno spomenúť aj pojem **výslovný súhlas**, použitý napríklad pri spracúvaní osobitnej kategórie osobných údajov, alebo v prípade súhlasu so spracúvaním rodného čísla (za predpokladu, že súhlas je vhodným právnym základom). Z právneho hľadiska sa výslovným súhlasom rozumie vyjadrený súhlas. Každý súhlas so spracúvaním musí byť slobodný, konkrétny, informovaný a jednoznačný prejav vôle dotknutej osoby, ktorým formou **vyhlásenia**; alebo **jednoznačného potvrdzujúceho úkonu** (*napr. nahratie fotografie na webovú stránku dotknutej osoby*), vyjadruje súhlas so spracúvaním osobných údajov, **čo už ale za výslovný súhlas nemožno považovať**. Možno teda predpokladať, že kľúčovým rozdielom medzi bežným a výslovným súhlasom je spôsob vyjadrenia súhlasu.

Za výslovný súhlas sa nepovažuje súhlas, ktorý možno vyvodiť z konania dotknutej osoby. Výslovný súhlas musí byť poskytnutý vyhlásením dotknutej osoby. Najčastejšie sa poskytuje jednoznačným písomným prehlásením dotknutej osoby, ktoré táto vlastnoručne podpíše, a ktorým súhlasí so spracúvaním osobných údajov osobitnej kategórie na konkrétny účel. Nejde však o jediný spôsob preukázania jeho získania, takýmto spôsobom môže byť tiež poskytnutie výslovného súhlasu prostredníctvom vyplnenia elektronického formuláru, zaslania e-mailu s elektronickým podpisom alebo naskenovania prehlásenia spoločne s podpisom. Takisto sa vhodným javí aj tzv. dvojfázové overovanie.

Príklad: *Prevádzkovateľ zašle dotknutej osobe e-mail, že zamýšľa spracúvanie zdravotných záznamov a ak s tým dotknutá osoba súhlasí, má prevádzkovateľovi zaslať odpoveď „Súhlasím“, pričom následne si túto skutočnosť prevádzkovateľ overí aj formou sms – zaslaním verifikačného kódu pre potvrdenie súhlasu.*

V aplikačnej praxi sa Úrad často stretáva s **nesprávnym používaním súhlasu**, najmä v situáciách kedy osobitný zákon priamo ukladá dotknutej osobe povinnosť poskytnúť osobné údaje zákonom vymedzenému subjektu. Dotknutá osoba nemá v takomto prípade mať udelené právo rozhodovať o spracúvaní jej osobných údajov. Obdobne v prípade získavania súhlasu so spracúvaním osobných údajov za účelom uzatvorenia a plnenia zmluvy. Získavanie súhlasu dotknutej osoby je v takýchto prípadoch nadbytočné a pre dotknutú osobu zmaťochné, nakoľko prevádzkovateľ pre predmetné spracúvanie disponuje iným relevantným právnym základom, na ktorého použitie sa po odvolaní súhlasu dotknutej osoby bude pravdepodobne aj odvolávať.

Úrad je toho názoru, že uvedený postup prevádzkovateľov má okrem iného za následok nepravdivé informovanie dotknutých osôb o práve odvolať súhlas v zmysle čl. 7 ods. 3 Nariadenia/§ 14 ods. 3 zákona č. 18/2018 Z. z., ako aj nedostatočné plnenie zákonnej informačnej povinnosti podľa čl. 13 alebo 14 Nariadenia/§ 19 alebo 20 zákona č. 18/2018 Z. z. Opätovne zdôrazňujeme, že je povinnosťou prevádzkovateľa založiť si spracúvanie osobných údajov na vhodnom právnom základe, aby spracúvanie spĺňalo požiadavky zákonnosti.

3. Zmluva

Prevádzkovateľ spracúva osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, ak spracúvanie osobných údajov je **nevyhnutné na plnenie zmluvy**, v ktorej vystupuje dotknutá osoba ako jedna zo zmluvných strán, alebo na vykonanie opatrenia pred uzatvorením zmluvy na základe žiadosti dotknutej osoby, teda v rámci **predzmluvných vzťahov**. Ustanovenie čl. 6 ods. 1 písm. b) Nariadenia/§ 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 18/2018 Z. z. je potrebné vykladať striktné, nemá sa vzťahovať na situácie, keď spracúvanie nie je skutočne nevyhnutné na výkon zmluvy. To znamená, napríklad v prípade pracovnej zmluvy sa posudzuje nevyhnutnosť spracúvania osobných údajov dotknutých osôb, aby zmluvné strany splnili povinnosti uvedené v pracovnej zmluve.

4. Zákonná povinnosť

Podľa čl. 6 ods. 1 písm. c) Nariadenia je spracúvanie zákonné iba vtedy a iba v tom rozsahu, ak je nevyhnutné na splnenie **zákonnej povinnosti**³ prevádzkovateľa. V súčasnosti je potrebné si vykladať predmetné ustanovenie v zmysle stanoviska Európskej komisie, ktorá zastáva názor, že tento právny základ spracúvania osobných údajov môže prevádzkovateľ využiť iba v prípade, ak ide o zákonnú povinnosť, nie oprávnenie, či možnosť zakotvenú v zákone. V osobitných právnych predpisoch tak spracúvanie je zadefinované príkazovou formou, ako zákonná povinnosť, vyjadrená napríklad: *prevádzkovateľ je povinný spracúvať meno, priezvisko ..., prevádzkovateľ spracúva meno, priezvisko ..., zdravotná dokumentácia obsahuje ...*

Príklad zákonnej povinnosti: *Podľa § 99 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu pracovného času, práce nadčas, nočnej práce, aktívnej časti a neaktívnej časti pracovnej pohotovosti zamestnanca tak, aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec vykonával prácu alebo mal nariadenú alebo dohodnutú pracovnú pohotovosť. Počas dočasného pridelenia zamestnávateľ vedie evidenciu podľa prvej vety v mieste výkonu práce dočasne prideleného zamestnanca.*

Príklad zákonnej povinnosti: *Podľa § 20 ods. 4 prvá veta zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, základná škola vyžaduje*

³ V kontexte § 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 18/2018 Z. z., teda v prípade spracovateľských činností, ktoré nespádajú pod právo Európskej únie je spracúvanie zákonné, ak tak ustanovuje osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.

pri zápise dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky osobné údaje podľa § 11 ods. 6 písm. a) prvého až šiesteho bodu a písm. b).

V podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky je v osobitných právnych predpisoch často spracúvanie osobných údajov zadefinované ako možnosť, nie ako zákonná povinnosť. Prevádzkovatelia, ktorých spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej možnosti či oprávnenia, si budú musieť nájsť iný vhodný právny základ, najmä možno v tomto kontexte hovoriť o plnení úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci podľa článku 6 ods. 1 písm. e) Nariadenia⁴, alebo o oprávnenom záujme prevádzkovateľa v zmysle čl. 6 ods. 1 písm. f) Nariadenia. Nakoľko zákonodarca sám predpokladá, že spracúvanie je zákonné, testom proporcionality, ktorý je pri využití právneho základu oprávneného záujmu povinnou náležitosťou, prevádzkovatelia prejdú jednoduchšie.

Príklad zákonnej možnosti: *Podľa § 9 ods. 1 prvá veta, zákona NR SR č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, správca alebo spoločenstvo je oprávnené na účely správy domu spracúvať osobné údaje vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome v rozsahu meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého alebo prechodného pobytu, číslo bytu, telefónne číslo, elektronická adresa, číslo účtu a kód banky.*

Príklad zákonnej možnosti: *Podľa § 13 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, zamestnávateľ nesmie bez vážnych dôvodov spočívajúcich v osobitnej povahe činností zamestnávateľa narušovať súkromie zamestnanca na pracovisku a v spoločných priestoroch zamestnávateľa tým, že ho monitoruje, vykonáva záznam telefonických hovorov uskutočňovaných technickými pracovnými zariadeniami zamestnávateľa a kontroluje elektronickú poštu odoslanú z pracovnej elektronickej adresy a doručení na túto adresu bez toho, aby ho na to vopred upozornil. V tomto prípade nemožno zavedenie kontrolného mechanizmu považovať za zákonnú povinnosť prevádzkovateľa, jeho zavedenie je oprávnením zamestnávateľa.*

5. Životne dôležitý záujem

Spracúvanie osobných údajov sa považuje za zákonné, aj ak je potrebné na účely ochrany záujmu, ktorý je zásadný pre život dotknutej osoby a oproti predchádzajúcej právnej úprave ochrany osobných údajov aj inej fyzickej osoby. S poukazom na príslušný recitál 46 Nariadenia, spracúvanie osobných údajov na základe životne dôležitého záujmu by sa malo uskutočniť len vo výnimočných prípadoch, v zásade len vtedy, pokiaľ sa takéto spracúvanie nemôže zakladať na inom právnom základe. *Príkladom možno uviesť použitie tohto právneho základu v prípade spracúvania osobných údajov obetí alebo účastníkov dopravnej nehody, kedy súhlas so spracúvaním nie je možné objektívne získať.* Povinnosť získať dodatočný súhlas potom, ako je dotknutá osoba alebo iná fyzická osoba schopná ho poskytnúť, odpadá. Do úvahy prichádza použitie tohto právneho základu aj v prípade ak je spracúvanie nevyhnutné pre

⁴ Pozri ďalej v metodickom usmernení – str. 6

humanitárne účely, vrátane monitorovania epidémií a ich šírenia, alebo v humanitárnych núdzových situáciách.

6. Verejný záujem

Spracúvanie je tiež zákonné, pokiaľ je **nevyhnutné** na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi. Verejný záujem je záujem, ktorý je všeobecne prospešný, to znamená má slúžiť v prospech väčšiny občanov.

Rovnako ako v prípade spracúvania osobných údajov, ak je to nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosť prevádzkovateľa, podľa **čl. 6 ods. 3 Nariadenia** základ pre spracúvanie musí byť stanovený:

- a) v práve Únie alebo
- b) v práve členského štátu vzťahujúcom sa na prevádzkovateľa.

Pojem právo únie alebo právo členského štátu nemáme legálne definovaný, avšak recitál 41 Nariadenia uvádza, že v prípade ak sa v tomto Nariadení odkazuje na právny základ alebo legislatívne opatrenie, nemusí sa tým nevyhnutne vyžadovať legislatívny akt prijatý parlamentom, **bez toho, aby tým boli dotknuté požiadavky vyplývajúce z ústavného poriadku členského štátu.** Vychádzajúc z ustanovenia čl. 13 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého ukladať povinnosti možno **zákonom** alebo **na základe zákona**, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, **medzinárodnou zmluvou** podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo **nariadením vlády** podľa čl. 120 ods. 2, základ pre spracúvanie by mal byť ustanovený v niektorej z uvedených právnych noriem. Predmetné právo určuje aj **účel spracúvania**, ktorý musí byť dostatočne jasný a presný, aby pre dotknutú osobu bolo spracúvanie osobných údajov predvídateľné.

V prípade právneho základu podľa čl. 6 ods. 1 písm. c) Nariadenia je spracúvanie osobných údajov výslovne zakotvené ako zákonná povinnosť prevádzkovateľa. Pokiaľ ide o právny základ verejný záujem, prevádzkovateľovi je dané realizovať určitú úlohu vo verejnom záujme, pričom je zrejmé, že plnenie tejto úlohy sa nezaobíde bez spracúvania osobných údajov.

Príklad: *Monitorovanie priestorov prístupných verejnosti obcou. Obec podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov pri výkone samosprávy zabezpečuje **verejný poriadok v obci**. Je pritom zrejmé, že plnenie tejto úlohy sa nezaobíde bez spracúvania osobných údajov, aj keď priamo ustanovenie zákona formálne neupravuje spracúvanie osobných údajov. Rozhodujúce je, že účel, na ktorý prevádzkovateľ spracúva osobné údaje je v súlade s jeho úlohami, ktoré mu ukladá konkrétny všeobecne záväzný právny predpis. Obec teda môže pri monitorovaní priestorov prístupných verejnosti využiť ako právny základ pre spracúvanie verejný záujem na zabezpečení verejného poriadku v súlade čl. 6 ods. 1 písm. e) Nariadenia.*

Pokiaľ si prevádzkovateľ zvolí tento právny základ, nie je povinný vykonávať test proporcionality, ako je tomu v prípade oprávneného záujmu. Dotknutá osoba má však voči spracúvaniu právo namietať. Pri výbere tohto právneho základu musí prevádzkovateľ vedieť úradu, v súlade so zásadou zodpovednosti, preukázať dôležitosť ním sledovaného verejného záujmu resp. aká úloha mu bola pri výkone verejnej moci zverená, ako aj to, že právny základ pre spracúvanie je stanovený v práve únie alebo práve členského štátu. Nevyhnutnosť spracúvania osobných údajov vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci zverenej prevádzkovateľovi úrad posudzuje v súlade so základnými zásadami spracúvania.

7. Oprávnený záujem

Spracúvanie osobných údajov je zákonné aj v prípade, ak je nevyhnutné na účel oprávnených záujmov **prevádzkovateľa** alebo **tretej strany** okrem prípadov, keď nad týmito záujmami prevažujú záujmy alebo práva dotknutej osoby vyžadujúce si ochranu osobných údajov, najmä ak je dotknutou osobou **dieťa**. Pri tomto právnom základe sa vyžaduje vykonanie testu proporcionality, a to ešte pred samotným začatím spracúvania osobných údajov, a ktorý v rámci svojho trojkrovového testu predpokladá kumulatívne splnenie podmienok, a to **po prvé** sledovanie legitímneho záujmu prevádzkovateľa alebo tretej strany, **po druhé** nevyhnutnosť spracúvania osobných údajov na realizáciu sledovaného legitímneho záujmu a **po tretie** podmienku, že neprevažujú základné práva a slobody osoby, ktorej sa ochrana údajov týka nad záujmom prevádzkovateľa alebo tretej strany⁵.

Tri kroky testu proporcionality:

1. Identifikovať oprávnený záujem
2. Vykonať test nevyhnutnosti
3. Vykonať porovnávací test

Z výsledku testu proporcionality vyplynie, či oprávnený záujem prevádzkovateľa prevyšuje nad právami a slobodami dotknutých osôb, a či je možné z neho vychádzať ako z právneho základu pre spracúvanie. Oprávneným záujmom prevádzkovateľa môže byť napríklad *priamy marketing a iné formy marketingu alebo reklamy, ochrana majetku monitorovaním priestorov kamerovým systémom, vedenie evidencie návštev pri vstupe do budovy a ďalšie*.

Právny základ oprávneného záujmu sa nevzťahuje na spracúvanie **orgánmi verejnej moci** pri plnení ich úloh stanovených im zákonom, nakoľko jeho využitie by orgánom verejnej moci rozširovalo im ustanovený právny základ. Pre spracúvanie osobných údajov vykonávané orgánmi verejnej moci pri výkone ich úloh prichádza do úvahy právny základ podľa článku 6 ods. 1 písm. c) Nariadenia/§ 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 18/2018 Z. z. alebo právny základ podľa článku 6 ods. 1 písm. e) Nariadenia/§ 13 ods. 1 písm. e) zákona č. 18/2018 Z. z. To však

⁵ Bližšie rozsudok SD EÚ vo veci C-13/16, 4. mája 2017, bod 28

nevyklučuje možnosť, aby orgán verejnej moci aplikoval právny základ oprávneného záujmu na spracúvanie, ktoré nevykonáva pri plnení svojich úloh, a to *napríklad v prípade obce, ktorá monitoruje priestorov budovy radnice za účelom ochrany majetku, škola zverejňujúca fotografie žiakov vo vnútorných priestoroch školy (na nástenke) a podobne.*

8. Test kompatibility

V čl. 6 ods. 4 Nariadenia⁶ je upravené, že ak spracúvanie na **iné účely** ako na účely, na ktoré boli osobné údaje získavané, **nie je** založené na **súhlase** dotknutej osoby alebo na **práve Únie alebo práve členského štátu**, ktoré predstavuje potrebné a primerané opatrenie v demokratickej spoločnosti na ochranu cieľov uvedených v článku 23 ods. 1, prevádzkovateľ na zistenie toho, či je spracúvanie na iný účel zlučiteľné s účelom, na ktorý boli osobné údaje pôvodne získané, okrem iného zohľadní:

- a) akúkoľvek **súvislosť** medzi účelom, na ktorý sa osobné údaje pôvodne získali, a účelom zamýšľaného ďalšieho spracúvania osobných údajov,
- b) okolnosti, za akých sa osobné údaje získali, najmä okolnosti týkajúce sa **vzťahu** medzi dotknutou osobou a prevádzkovateľom,
- c) povahu osobných údajov, najmä či sa spracúvajú **osobitné kategórie osobných údajov** alebo osobné údaje týkajúce sa uznania viny za spáchanie trestného činu alebo priestupku,
- d) možné **následky** zamýšľaného ďalšieho spracúvania osobných údajov pre **dotknutú osobu**,
- e) existenciu **primeraných záruk**, ktoré môžu zahŕňať šifrovanie alebo pseudonymizáciu.

Ustanovenie čl. 6 ods. 4 Nariadenia predstavuje výnimku zo **zásady obmedzenia účelu** v rámci spracovateľských operácií toho istého prevádzkovateľa. Predmetné ustanovenie nie je samostatným právnym základom, to znamená, že prevádzkovateľ musí disponovať/disponuje primeraným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 Nariadenia, napríklad spracúva osobné údaje na základe zmluvy s dotknutou osobou. Právny základ pri ďalšom spracúvaní, ak výsledok testu kompatibility je pozitívny, bude naďalej zmluva. Prevádzkovateľ bude spracúvať osobné údaje na pôvodný ako aj na nový, zlučiteľný účel.

Predmetom testu kompatibility, resp. zlučiteľnosti je zistenie, či prevádzkovateľom stanovený nový účel spracúvania je zlučiteľný s pôvodným účelom spracúvania, na ktorý boli osobné údaje získané. Až na základe pozitívneho výsledku testu zlučiteľnosti môže prevádzkovateľ pristúpiť k spracúvaniu osobných údajov na iný účel, ako bol pôvodný, pre ktorý osobné údaje získal.

Príklad: *V prípade prevádzkovateľa, ktorému vznikol právny nárok voči dlžníkovi, pre spracúvanie osobných údajov dotknutej osoby na účel uplatnenia právneho nároku zostáva pôvodný právny základ, na základe ktorého spracúval osobne údaje na pôvodný účel (napríklad*

⁶ V zákone č. 18/2018 Z. z. je test kompatibility premietnutý v ustanovení § 13 ods. 3

zmluva) zachovaný, a teda dochádza len k zmene účelu/čiastočnej modifikácii v súlade s čl. 6 ods. 4 Nariadenia/§ 13 ods. 3 zákona č. 18/2018 Z. z., po vykonaní testu kompatibility.

V Bratislave, dňa 02. augusta 2018

V Bratislave dňa 22. januára 2019

Soňa Pótheová
predsedníčka úradu